

دو صفحه خواندنی از ح

عربان خواهیم شد) اما این گروه چنان به درجه‌های پلیدی رسیده بودند که حتی به آن پیراهن نیز رحم نکردند. (ناسخ التواریخ، ج ۲، ص ۳۵۹)

صفحه اول: سعه صدر

یکی از بزرگترین صفاتی که در حادثه عاشورا بروز و ظهور کرد، صفتی است با نام سعه صدر که این صفت از جمله نعمت‌های بزرگی است که خداوند متعال آن را برای رسول اکرم صلی الله علیه و آله در سوره انشراح باز گو می کند و می فرماید:

(أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ: آیا برای تو سینه‌ات را نگشاده‌ایم؟) (الشرح: ۱)

برخی از مفسرین شرح صدر را اینگونه معنا کرده‌اند که این ویژگی به معنای گشایش سینه و بالارفتن ظرفیت انسان است تا بتواند ناملایمات را تحمل کند و در مشکلات و سختی‌ها صبر و پایداری ورزد و از آن به بزرگترین الطاف و سرمایه‌هایی تعبیر کردند که خداوند متعال در اختیار انسان قرار داده است.

این ویژگی طلایی را می توان در طول حماسه جانسوز کربلا و از مدینه تا مدینه به وضوح مشاهده کرد، صفتی که حکایت از روح بزرگ و سعه صدر ابا عبدالله الحسین و یاران و نزدیکان سیدالشهدا دارد، اما در مقابل سپاهیان عمر سعد از چنان روح کوچک و پستی برخوردار بودند که پاسخ تمام خوبی‌ها را به بدترین شکل ممکن دادند.

از جمله نمونه‌های عینی این شرح صدر و بزرگی روح هنگامی است که سیدالشهداء علیه السلام در مسیر رسیدن به کربلا با سپاه حر بن یزید ریاحی مواجه شدند و لشکر دشمن را تشنه یافتند، در این حال دستور دادند که تمامی سپاه را سیراب کنند و حتی مرکبهای تشنه آنها را نیز آب دادند، این اقدام ابا عبدالله حکایت از روح بزرگ و شرح صدی داشت که حتی حاضر نمی شد دشمنان خود را نیز لب تشنه مشاهده کند، اما در برابر این روح بزرگ و این موج رحمت و رأفت چند روزی نگذشت که وقتی در برابر لشکر عمر سعد برای کودک شش ماهه خود فقط قطراتی آب طلب کرد، جواب ایشان را با تیر سه شعبه دادند که در این هنگام منادی از آسمان ندا داد:

(دَعَا يَا حَسَنِينَ فَإِنَّ لَهُ مُرْضِعًا فِي الْجَنَّةِ؛ او را به خدا بسپار؛ زیرا در بهشت شیردهنده ای برای اوست.) (معالی السبطين، ج ۱، ص ۲۶۰)

از دیگر مصداقهای عینی این ویژگی منحصر به فرد جمله طلایی حضرت زینب کبری سلام الله علیها در دربار یزید ملعون است که وقتی به حضرت مصائب و سختی‌های حماسه عاشورا و مشکلات اسارت را یادآوری می کند در برابر تمام این مشکلات که می توانست کوه را از پای در بیاورد با شرح صدی که در وجود خود داشت فرمود: (ما رایت الا جمیلا)

صفحه دوم: واجب و حرام

در حادثه عاشورا امواج حلال و حرام در مقابل یکدیگر قرار گرفته بود، از طرفی سیدالشهداء علیه السلام کلام رسول خدا را شنیده بود که:

(أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ) قَالَ مَنْ رَأَى سُلْطَانًا جَائِرًا مُسْتَحِلًّا لِحَرَامِ اللَّهِ نَاكِثًا عَهْدَهُ مُخَالَفًا لِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ يَعْمَلُ فِي عِبَادَةِ اللَّهِ بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ فَلَمْ يَغْيِرْ عَلَيْهِ بَفْعَلٍ وَلَا قَوْلٍ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَدْخُلَهُ مَدْخَلُهُ: ای مردم! رسول خدا فرمود: هر کس سلطان

واقعه عاشورا همچون دریای عمیقی است که هر اندازه پیرامون ابعاد مختلف آن صحبت، و فوائد و آثار آن را بررسی شود، هرگز نمی توان به انتهای آن رسید، چرا که این واقعه بزرگ اقیانوسی عظیم است که امواج خروشانمانند امواج عرفانی، اجتماعی، حماسی و تربیتی در آن در حال خروش هستند و برای رسیدن به عظمت هر یک از این امواج سال‌های سال باید تأمل و تدبیر کرد.

اقیانوسی که در آن امواج حق و حقیقت در برابر امواج فساد و تباهی قرار گرفتند شهید مطهری در باره قیام کربلا تعبیر زیبایی دارند:

(داستان کربلا... یک داستان دو صفحه‌ای است که از نظر آن صفحه دیگر بیشتر قابل مطالعه است. از نظر آن صفحه، جنبه مثبت دارد، صورت فعالی دارد، نمایشگاهی است از عظمت و علو بشریت، از رفعت بشریت، نمایشگاه معالی و مکارم انسانیت است، سراسر حماسه است، عظمت، شجاعت، حق خواهی و حق پرستی در آن موج می زند.

از این نظر، دیگر قهرمان داستان ما پسر معاویه، پسر زیاد، پسر سعد و دیگران نیستند. از این نظر قهرمان داستان، پسران علی (علیه السلام) هستند. حسین بن علی (علیه السلام) است.

عباس بن علی است، دختر علی، زینب است، یک عده از مردان فداکار درجه اولی هستند که خود حسین (علیه السلام) که حاضر نیست یک کلمه مبالغه و گزاف در سخنش باشد، آنها را ستایش می کند.) (حماسه حسینی، ج ۱، ص ۱۳۵)

این حماسه بزرگ به گونه ای صفحه تاریخ را ورق زد و تحولی در قلوب انسانها به وجود آورد که این تحول تا قیام قیامت ادامه خواهد داشت و لحظه به لحظه بر شکوه و عظمت آن افزوده می شود، چرا که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمودند: "إِنَّ لِقَاتِ الْحُسَيْنِ حَرَارَةً فِي قُلُوبِ الْمُنِيبِينَ لَنْ تُبْرَدَ أَبَدًا؛ شهادت امام حسین علیه السلام در دل‌های افراد با ایمان آتش و حرارتی ایجاد می کند که هرگز خاموش نخواهد شد." (مستدرک الوسائل، ج ۱۰ ص ۳۱۸)

در این مقاله قصد داریم تا برخی از امواج حق و حقیقت را که در برابر امواج ظلم و طاغوت قد علم کرده و با تعداد اندکی که داشتند، اما با نیروی توکل و صبر به پیروزی رسیدند را معرفی کنیم.

خیانت باطنی گروه باطل را می توان در لحظه ای که سیدالشهداء عازم به میدان نبرد است مشاهده کرد که فرمود (جامه ای برایم بیاورید که کسی در آن رغبت نکند تا آن را زیر لباسهایم بپوشم و برهنه نمانم زیرا کشته و

